

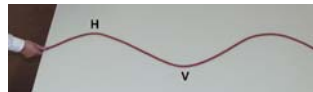
Hullámtan

Hullám:
rezgés (deformáció) terjedése térben és időben

Hullámok osztályozása – csoportosítása:

mechanikai hullám	elektromágneses hullám
rugalmas közegben tovaterjedő deformáció	elektromos és mágneses tér változásának tovaterjedése
harmonikus hullám	nem harmonikus hullám
a rezgésbe hozott részecskék harmonikus rezgőmozgást végeznek	

egydimenziós

állóhullám

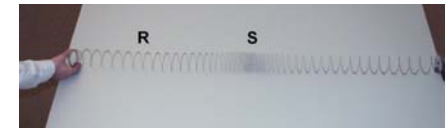
felületi

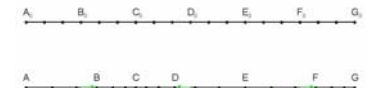
térbeli

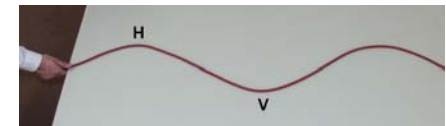
longitudinális

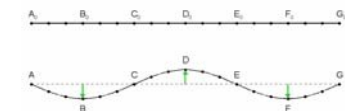
rezgési irány és a terjedési irány párhuzamos egymással

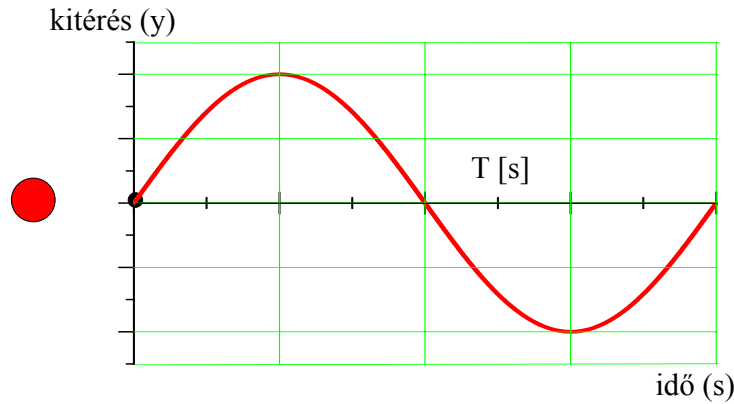
transzverzális

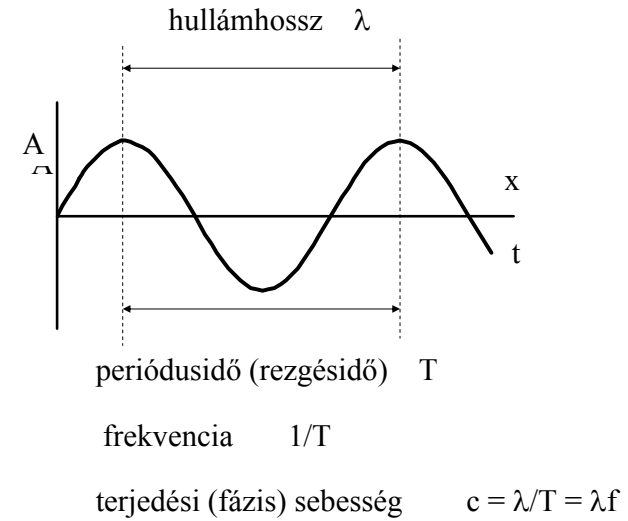
a rezgési irány merőleges a terjedési irányra

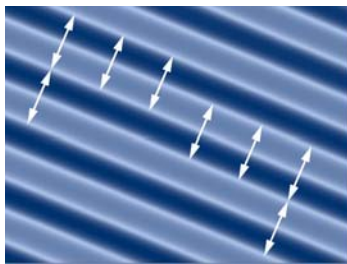
Harmonikus hullámokra jellemző fizikai mennyiségek

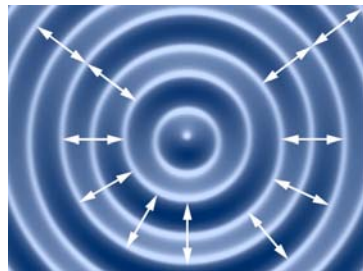
$$y(t) = A \sin \omega t = A \sin 2\pi f t = A \sin \frac{2\pi}{T} t$$

Felületi és térbeli hullámok jellemző paraméterei

hullámfront definíciója

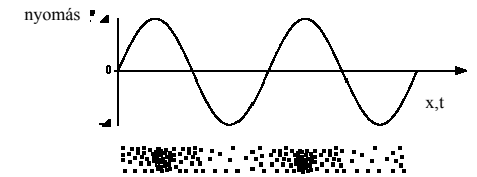
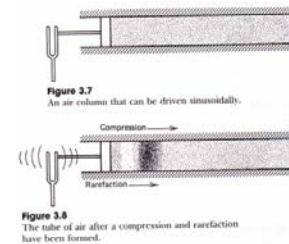

Harmonikus hullámok matematikai leírása

általános alak

$$A = A_0 \sin\left(\frac{2\pi}{T} t - \frac{2\pi}{\lambda} x\right)$$

alkalmazás a hangra

$$\Delta p(t, x) = \Delta p_0 \cdot \sin\left[2\pi\left(\frac{t}{T} - \frac{x}{\lambda}\right)\right]$$

Hullámok visszaverődése

Hullámok visszaverődése rugalmas pontsoron:

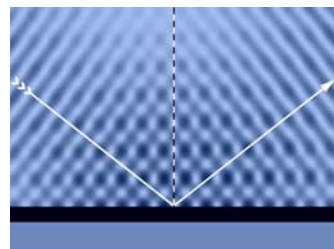
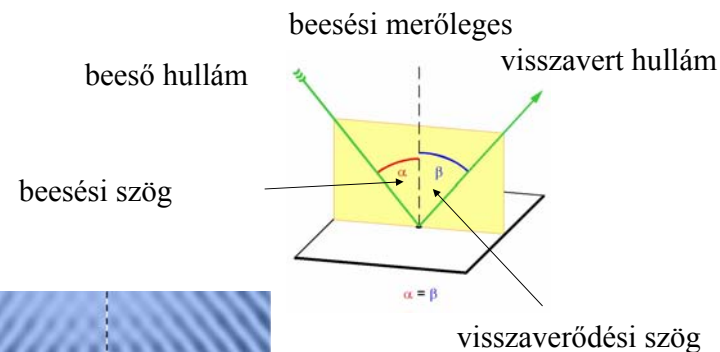

ellentétes fázis

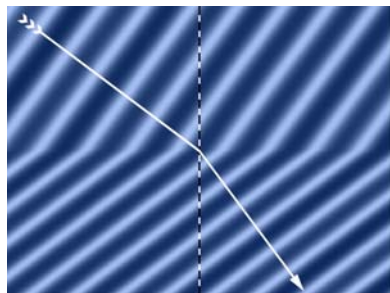
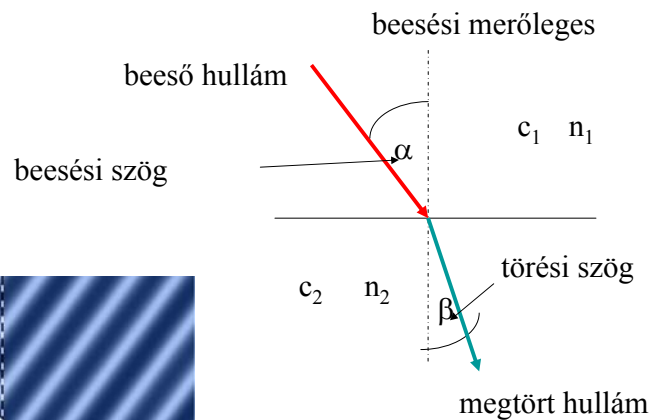

azonos fázis

Hullámok visszaverődése sík felületről

Hullámok törése

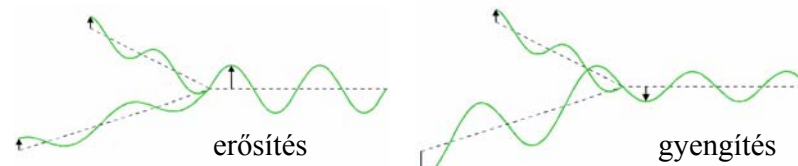

$$\frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = n_{21} = \frac{n_2}{n_1} = \frac{c_1}{c_2}$$

Hullám-szuperpozíció, interferencia

(hullámok egyidejű találkozásakor kialakuló jelenségek)

Interferencia: koherens ($\Delta\varphi$ áll.) hullámok szuperpozíciója

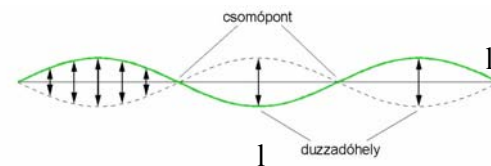

maximális erősítés: $\Delta\varphi = 0$

maximális gyengítés: $\Delta\varphi = \pi$

$$\Delta s = k\lambda$$

$$\Delta s = (2k+1)\lambda/2$$

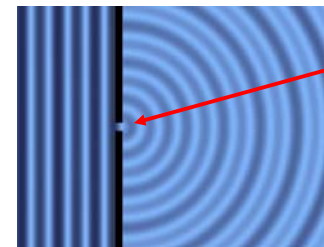
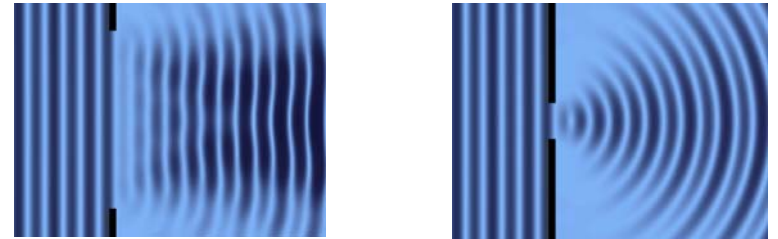

lehetséges hullámhosszak:

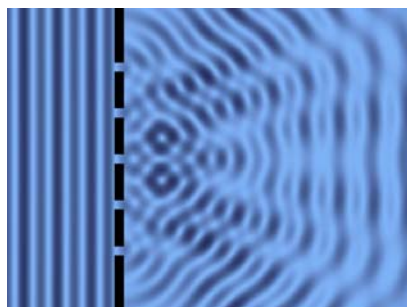
$$\lambda = 2l/k$$

Hullámok elhajlása, a Huygens – Fresnel elv

minden pont, ahova a hullám elért
elemi hullámok kiinduló pontja

egy későbbi időpontban észlelt hullámjelenséget az
elemi hullámok interferenciája határozza meg

Fény elhajlása optikai rácson

